

Naziv predmeta: Praksa nastave sociologije

Nastavnik: Zvonimir Bošnjak

ECTS–bodovi: 10

Jezik: hrvatski

Trajanje: Svi sadržaji Prakse nastave sociologije izvode se u VIII semestru diplomskog studija.

Status: Obavezan predmet

Oblik nastave: 6 sati vježbi tjedno

Praksa nastave sociologije podrazumijeva tjedno opterećenje od 6 sati vježbi i uključuje pet nastavnih cjelina: prisustvovanje mentorskim satima i satima drugih studenata, na kojima studenti promatraju mentorsku nastavu i nastavu kolega; sudjelovanje u pripremama i analizi nastavnih sati mentora i drugih studenata, pri čemu studenti dobivaju potpuni uvid u procese planiranja, izvedbe i evaluacije nastave; samostalno izvođenje nastave, za svaki samostalno izvedeni nastavni sat predviđen je i po jedan sat individualnih mentorskih konzultacija na pripremi i analizi nastavnog sata; upoznavanje s izvannastavnim djelatnostima nastavnika, odnosno s cjelokupnim funkcioniranjem obrazovne ustanove (sat razrednika, roditeljski sastanci, sjednice vijeća, vođenje dokumentacije i dr.). Osim toga, kolegij će se dijelom izvoditi kroz konzultacijski tip nastave kod nastavnika kolegija koji će studente voditi kroz cjelokupnu nastavnu praksu; od pripreme do analize svih sadržaja nastavne prakse. Nastavno opterećenje po cjelinama je prikazano u tablici.

Nastavna cjelina	Broj sati nastave (Ukupno 90)
1. prisustvovanje mentorskim satima i satima drugih studenata	25 (rad u grupama)
2. sudjelovanje u pripremama i analizi nastavnih sati mentora i drugih studenata (1+1)*	25 (rad u grupama)
3. samostalno izvođenje nastave (1+1+1)**	30 (individualni rad)
4. upoznavanje s izvannastavnim djelatnostima nastavnika, odnosno s cjelokupnim funkcioniranjem obrazovne ustanove	5 (rad u grupama)
5. konzultacijska nastava***	5 (individualni rad)

NAPOMENE:

* (1+1) odnosi se na pripremu i analizu (prema Čl. 5 *Pravilnika o nastavnoj praksi studenata Filozofskog Fakulteta u Zagrebu*)

** (1+1+1) odnosi se na pripremu, izvođenje i analizu samostalno izvedenih sati (prema Čl. 12 *Pravilnika*)

*** riječ je konzultacijama s koordinatorom mentorske nastave tj. izvođačem kolegija "Metodika nastave"

Uvjeti za upis kolegija: upisan kolegij *Metodika nastave sociologije*

Cilj kolegija: Kolegij Praksa nastave sociologije priprema studente za samostalno izvođenje nastave sociologije i drugih predmeta koje mogu predavati u gimnazijama i srednjim školama. Nastava i program kolegija se provodi putem mentorske nastave u gimnazijama i srednjim školama u kojima se predaje sociologija i to putem hospitacija u malim grupama i individualnog vođenja kroz samostalnu izvedbu nastave.

Rezultatom ovog kolegija držimo usvojenost praktičnih aspekata nastavničkih kompetencija kroz promatranje mentorske nastave i osobno iskustvo samostalnog poučavanja kako bi studenti mogli:

- osvijestiti sve elemente profesionalne uloge nastavnika
- osvijestiti specifične elemente profesionalne uloge nastavnika sociologije
- planirati, programirati i organizirati nastavu sociologije u gimnazijama i srednjim školama
- samostalno i kompetentno (sigurno, artikulirano i precizno) izvoditi nastavu sociologije
- vrednovati vlastito planiranje, programiranje i organizaciju nastave
- prepoznati metode i tehnike pogodne za nastavu sociologije i srodnih predmeta u gimnazijama i srednjim školama
- primijeniti metode i tehnike pogodne za nastavu sociologije i srodnih predmeta u gimnazijama i srednjim školama
- uravnoteženo i svrsishodno komunicirati s učenicima u razrednom i drugom okruženju
- primijeniti suvremena metodička i tehnička dostignuća u nastavi sociologije u gimnazijama i srednjim školama
- vrednovati i poticati kritičko mišljenje u svojoj nastavi
- vrednovati uspjeh, angažman i napredak učenika
- prepoznati i odgovoriti materijalnim, administrativnim i etičkim zahtjevima svoje profesije.

Uloga kolegija u ukupnom kurikulumu: Praksa nastave sociologije studentima nastavničkog usmjerenja omogućava neposredan uvid u zahtjeve budućeg zanimanja kroz praćenje, planiranje, izvedbu i analizu nastave u obrazovnim ustanovama. S kolegijem Metodike nastave sociologije čini nerazdvojivu cjelinu teorijskih, praktičnih i primijenjenih znanja i vještina potrebnih za organizaciju i izvođenje nastave sociologije i drugih vezanih nastavničkih poslova.

Korištene metode: Osnovni pristup koji će bit korišten na ovom kolegiju podrazumijeva demonstracijsku nastavnu metodu i sklop tehnika psihomotoričkog područja kojima će studenti uvježbavati nastavne vještine.

Sadržaj kolegija: Sadržaj kolegija podrazumijeva usvajanje znanja i stjecanje vještina potrebnih za samostalno organiziranje i izvođenje nastave kao i svih drugih poslova povezanih sa zvanjem nastavnika u srednjim školama i gimnazijama. To su:

- Nastup pred učenicima
- Organizacija radne atmosfere
- Izrada nastavnih planova i programa
- Izrada izvedbenih planova
- Primjena osnovnih nastavnih tehnika
- Primjena naprednih nastavnih tehnika
- Organizacija i vođenje vannastavnih aktivnosti
- Evaluacijske tehnike u razredu
- Pregled i vođenje nastavničke administracije
- Ostali poslovi i zaduženja nastavnika
- Organizacija obrazovne ustanove.

Obvezna literatura:

Kyriacou Chris (1997), Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb.

Rijavec M., Miljković D., Vlasta V. Vidović i Vesna V. Štetić (2003), Psihologija obrazovanja, IEP-VERN, Zagreb, str. 405–468.

Fanuko Nenad (2004), Sociologija, Profil, Zagreb.

Nastavni program za gimnazije (1994). Sociologija. Zagreb: Glasnik ministarstva kulture i prosvjete RH.

Dopunska literatura:

Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi («Narodne novine» broj 92/95).

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, broj 87/08 i 86/09).

Način provjere znanja: Praksa nastave sociologije provodi se u cijelosti u školama–vježbaonicama stoga su studenti dužni voditi dnevnik nastavne prakse, kojeg potpisuje mentor, a pregledava predmetni nastavnik. Vrednovanje studentskog uspjeha (konačna ocjena) proizlazi iz procjene studentskog portfolija koji uključuje dnevnik nastavne prakse, planove nastavnih sati koje su studenti samostalno održali, osvrt na vlastiti sat, mentorsku procjenu i obrazloženje održanih sati i ukupnu mentorovu ocjenu nastavne prakse studenata (tablica kriterija).

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta: kvalitativna i kvantitativna evaluacija na kraju semestra.

Tablica kriterija

Postignuće	Nije moguće procijeniti	Ne zadovoljava	Zadovoljava	Ističe se	Napredno
1. Poznavanje sadržaja planirane nastave (jasna artikulacija sociološke građe).					
2. Povezivanje sadržaja nastave s učeničkim predznanjem (iskustvom) i prethodno usvojenim sadržajima.					
3. Priprema sata uključuje sve elemente važne za izvođenje nastave.					
4. Izvedba nastave uključuje kontrolu nad elementima pripreme (sigurnost, artikuliranost, preciznost).					
5. Posvećuje pažnju uravnoteženoj komunikaciji s učenicima pri izvedbi nastave (uzima u obzir njihovu dob, uključuje cijeli razred, obraća pažnju na učenike s posebnim potrebama).					
6. Korištenje osnovnih pomagala i izvora (udžbenik, bilježnica, ploča).					
7. Korištenje suvremenih i naprednih pomagala (dodatni izvori, LCD projekcije, plakati, fotografije i dr.).					
8. Kritičnost i analiza vlastite izvedbe.					
9. Učenicima jasno objašnjava načine i kriterije praćenja, provjeravanja i vrednovanja (domaći rad, neformalno ispitivanje, pismeni radovi i testovi, usmeni ispit i dr.).					
10. Objektivno vrednuje na temelju zadanih kriterija i učenicima daje povratnu informaciju.					
11. Redovito i u cjelosti ispunjava zadaće dogovorene s mentorom (poštuje termine, uvažava sugestije, piše dnevnik rada).					
12. Pokazuje interes za napredak u budućoj profesiji.					
13. Pokazuje interes prema organizacijskim i administrativnim zahtjevima u budućoj profesiji (razumijevanje školske organizacije, vođenje školske administracije).					